

~~enato~~

Z t o t o ž ň a v á n í

Boetialav

Valušek

Člověk o p a t r u j e bytí ve svém
jazyce, je jeho o p a t r o v n í k,
jeho p a s t ý ř

Heidegger

1.

Chová-li jazyk ...

Báseň tane v lázni Slova
Agonie Kalvarie trvá

Chová-li pro jiné útěchu
Jazyk jí osmaje ze vzdechu

Něco tne

Něco tne ve dví vánk

Vznešené kacířství letu

Něco tne napříč klínem dalek

Pro ono zakalení

srdce spění

Zde s podzimem

Zde s podzimem srdce mé
v tůň rozpadání vnořené

Ne od sebe teď k sobě sám
s krví léta propadám
s lítostí se v úzkosti
tam kde tlení
jediným je děním

A slovo tu pro toho
kdo mimo děj kráčí

O co jen?

Ze staré světnice
nevyčpěl ještě dech
vnořený do mechu vzpomínek

Vše obrůstal a s roky
i tikot hodin halil
ztrnulým očím na stěně naslouchal
kroky k náhrobkům chvíli tlumil

O co se jen dech zranil
že zrodilo smrtelně zakrvavil?

- - -

Bezradně stojí dálka v rovinách
Utišit utíká se ke mně
Já nepošlu ji zpátky Však
vítr do všech stran
Ať žene teskno tak
a němě skřípe v samotách

Sebastian v polích

Rok co rok

tesknota kraje stěhuje se
chvěje se na vláknech pavoučka

Rok co rok

na šípech vetknutých v hruď zachycena
chvěje se tesknota kraje temoučká

Bezbranný

v trní upoutaný voják
stojí nyní jako prve

i z šípů šípky vzrostlé z jeho krve
i rány zajizvené vlákny pavoučka
i srdce upoutané jimi
na hrot ostnivý

- - -
Nevšední je i vědní den
v něm jitří-li i prostý vjem
ducha svým uplývavým údělem

A sloven sarkofág li jevům stavěn?

Úzko v mé krajině

Stoupám lesním úvozem
kterým touha předků také tak
k obzoru se hloubila

Vše viděné uží se
v úběžníku mého dechu

I dálka
i vrátka její
vrátka vratká stářím
náhle spatřím
zavěšená na děje dávno prošlé

A na nich chvějí se
jemné sítě pavoučí
pěvně poutající právan z ráje

Snad nad ně silnější bude
poslední úzký vzdech
mé lásky

Příkrov mlhy

Příkrov mlhy hřbitovní zeď drtí
Galvanovaný kov
zajatým dechem mým
se nepozdvihá

Paktuje se všemi smrtěmi
na fortně hrobů
mého jazyka tíha

Žijí již
Žij i již
ty

To tak tu
ozvukuje smrtí se mé srdce

O den psát v září o den?

O den psát v září o den?

O tesknosti ale po den?

Bo den zapomenutý klas

zahráný v zemi touží?

Abych snad silen zrak měl

a zřel zářící pavoučky povětřím tkát

léta povětrný šat?

Nebo bych uhlídal

silen svoje síla

ve kterých by se jednou

vidění mým

alova na zrna proměnila?

- - -
Chvilí co chvilí teď
orba větru hladí svah
po němž vláčí vzhůru pak
netýkavky plod či šertikus

Zeorám duši v básni
dřív než oikot cvrčka
bude tušit
než kopýtkem jediného
trylku svého
rozdupe podestýlku duši

které sluší
vložit se do práce
pohrobní variace úst
aby příští jaro mohla růst
z nich
netýkavka či šertikus

Opuštěný hřbitov I

Zaváté návraší
listin a rzí
Zádka i vrátka
v sobě se chví

Uprostřed tiše
schoulené kříže
hlídkují pospolu
andělá přelet

Ohrádka duši mou
pod nohou těla
propustit chtěla
když

ve sněti
zachrastil paněti
skelet

Já jsem

Já jsem tu
ve vsi cizí
jaksi ve psí
a psí vyjí

Neproníjí vigilií mou
hlídku nad sebou
hlídku nad zázrakem
luny propadající se mrakem

Snad uhlídám zda to
mých očí vinou
luna psím se vzdává
zda já plátkem fas
potrhaný šat
zpět jí ihned spřádám

- - -

Krvi jen tryskej horec
kalafumj větrům bodec
které pronikly krajinou
na závětrnou stranu srdce

Tam I

Co na tom větře
který rveš
listí stromů
a za srdcem v návěji
podušku mi steleš

Co na tom
že sebou vytržen
z ust a ve dvi roztržen
jazyk mého verše

Věz že
i opona času klesá tam
protlením protkanou pamět
její chvíle má

Tam třepí se a halí
s větry vpadlými z dáli
jospolu s básněmi
co tržné rány mají

Keř svlíká se

Keř svlíká se
pod kůží líká se

Ovíjí duši
nahotou rúží

Far niente? /P. M./

Že má zahálka je sladká
a s jennou vůní po mandlích?

Mně přiváží ji z nedohledna dálka
až oči k nebi vyvracím

Zde na mezi
marně s hečmárkou ji vítr mísí

Z cizích dálek opojena
bez těla již ukotvena
duše oblaka chce stavět
jimi zahalit se a plout
bez přístavu
v nedohlednou pout

Hleď jak sám

Vítr ohvěje vzrostlým osením
Svižně vlnu za vlnou před sebou žene

Hleď jak jemná smaragdová tříšť
o můj zrak se zvedá výš a výš

Hleď jak šeps teď viděním
sám si z plátna zdírám

jak po trníšti bez nebes
drhne závětrná tíha vln

II.

Proč?

v přístavu Surti přistanu
Sloven oživen
vstanu
svá slova
v Slovu naleznu
a porozumím
proč

Oruštěný hřbitov II

Břečtan táje
kopřivová tráva
Kolik pahrbků
se tu propadává

Jímka osudů které neznám
jímá můj vlastní
Padlý anděl v trávě
o dies irae sní

Jícenem zdi rámujičím nebe
valí se mrak
Zdá se mi že na něm vstojí
zástupy volají moje
jméno

Pak snad?

Báseň z hmoty nezjevná
lásku boží tajemná
z hrobu těla domů chtěla
z temna ze mě
k nezetlení
však skrze světlo denní

Bolestné-li pozachvění
v srdci uchováám si
zevnitř pohled
na žal uhlídám si
na světla vzlet a na tmy pád
pak snad smím
kudy bezestín
se bral

Kde Logos král
ku mlčení zve

Nenechala

Nevíím kudy uplývala slova má
kdykoliv řečišti řeči
se vzdala
Cítím že mne jen tak nenechala
že za život můj
se přimlouvala

Vím že nezvím kde
protože neplyne
proti proudu řeči
slovo básně

Tě jen lež protiřečí
proti zdroji počátku i konce
jazyka

Věřit

Jak máš čekat

Napjatě čekat

schoulený v sebekryt

Nepoznán čekat

Věřit a čekat sám

Být uvnitř sebe

čekáním zaklet

/prozatímně?/

Spánek svůj napjatě střežit

a čekat

sotva dýchat živ

Čekat na ticho tich

na vánek který zevnitř těla

čekáním dechu by se zdvih

Tělo by zdvih

Tak čekat

Schoulený čekat a věřit

že dříve

než blesk bytí bude hřmít

hrot jeho světla
v tušenou hloubku jazyka
tíše se vtodno

že v hřmění Tvé
bytí mé
po blesku
k obě se
protrne
jménem

Takto

Obklíčen východisky
obeházím v kruhu kolem zeď
s myšlenkou vytěsněnou sem
hesly
kterými do kroku bok po boku
kdekdo statně staví tělu dům
kde na skoby ulité z doby
zavěsí své srdce

Já nejdu
jen obeházím
v kruhu kolem stěn
a občas vyvtělen
/na to čas mi dán/
básní trpce
pod práh srdce
lásky prostírám
a zasním se
kudy emauzský by vstoupil

V kolikerém hrdle

Duše

kolik stěn má osamění

kolik vrstvených a nesdílených stěn?

V kolikerém ubezpečení v sebe

marně se sousedem bez souznění

hrdlujeme

o sten

j á j s e m ?

V kolikerém hrdle neozvučně

sám sebe dává teď

dech

a nepronikne stěnou?

Jeho stesk

Jeho stesk to jest v nepaměti lesk
míst kde kdysi tančil si
s víkem i s beránkem
beze storu
Nebe nevolalo domů

Jeho stesk jest hrozný jako hřích
co rozmetal v nich nepamětné patření
tváře v tvář v nezastření světla
do zlob do nepodob pekla

Jeho stesk jest žárný jako blesk
který z nebe na zem snesl lesk
a vích v polích holých plane
Plod lásky nebem zneuznaný?

Jeho stesk bodá slova
aby slzy vzplály
tváře v bolesti se světlem anály
a pobloudilí dospěli se spolu
stolu slítkového domů

Nejenom odrazem / vzpomínce Ch. Réguyho /

U hlonočných vírů lidských rejů
u splavu jejich dějů
neprodělal marně tak

Ukotvil nebe v sebe
nejenom odrazem
v zátočině tiché
na hladině spočinulo něžně

V jistém místě
kde krev hloubí duši chtivou
utonout nemarně
i na marně

Ostrá střela Milosti

Ostrá střela Milosti
jen v rámu světsky leznou
v rámu nezocelenou běžnou
vbodává své poslání

Tady vpřed
na špičce střely nesu jed
agapální lásky

Monornou cestou úzkosti
labyrintem oáv
ostře míří v přesný střed
všech běd profánních
v těžiště lásky vbodává své poslání

Pro ten jed
i mrtvá krev
pění v Hakeldama

I tohle dění k neuzření
s l í t o v n é j e

Kristovy roky

Do svahu srdce vkořeněnou révu
řezem na smrt třeba prosvětlit
věž uprostřed zbudovat vytesat lis

Do třikrát slzy uhlídat
a v odlesku nebe vylisovat sebe

Poprve /k letnicin/

Za pevnou stěnou prostřeno bíle
náchází chvíle toho rána
s prvním chlebem má být dána

Když láme se chléb
úroda první sklizně
tu zvuk
jako kdyby meč rozťal vzduch
jako když ženci podťínají klasy

Na jazyku toho kdo přijal chléb
/jistě i víno/
jazyky hořící barvy ohňového řeče
samomluvíci gejzíry vět
prostupují dveře srdce

Poprve v ten den

S l o v o

důtkami svými světelnými
žlehá to co v těle
surti tamně věrné je

Napojád čas

Samet chvíle rozpadá se
jasné hebké krve byl hladil a zdál se
v srdci napojád

Tu poskočila rafie a cupovatel cupuje
cifrovat se nelítostně jal
to co krásse zdá se
v srdci napojád

Však do ztracena po ztráceném
to co z cukků hebké chvíle
vzpomínečka uohová
b ý t chce třeba muzně ale
v srdci napojád

Až do poslední chvíle b í t chce
srdce vzpurně zteřeló
až na dno sebe
až do ztracena v tebe
lásko
která zejoš
v srdce napojád

- - -

Živote smrti
jak nazvat to
smrti Živote
co obléhá básníkovu srdceštvrz
a naléhá utvrdit
tvar i zmar jeho pulsů?

Švorně do dlaně ruky jedné
vkládáte mu meč pro odboj
a do dlaně ruky druhé
lžíci zednickou pro pokoj
zbraně dávné prorokovy krve

A tam kde po ochozu srdceštvrze
ještě víno psí se pne
uléháte spolu v něm
když undlely jeho ruce

Ví anděl Asrael? /V.F./

Zase ten oirkulus
kolikrát v kruzích let
jsme byli?

Kolikrát ještě
ke dření se přimkne svět?

Ví anděl Asrael
kolikrát obkroužit smí
duši ještě užšími kruhy?

Kdo?

Přetvářky ne zcela prost
kdo sám sobě host

Kdo zhostí se však bez lítosti
svých úzkostí po úzkosti?

Kdo jejích hroty zakalí
v hrdle ptáka
který k smrti láká
srdce tajemnými úklady?

Kdo zakalí se v něm
a probíje se jen zpěvem
k hostu tváře nezánné?

Obraz můj na sítnici srdce tvého

Obraz můj na sítnici srdce tvého
krátkozrakost vysněného

Vinou či sen o druhém
v tvoji krvi zaniká
a třepí se mu lem?

Roucho nesešíváné
a zecla bílé
prosté toliké změny
jiné lásky sebou halit chce
to roucho lásky slitovné

By ku pomoci snících dán
byl v srdce obraz přesný
a vysněný zbyl jenom rám
lásky nepotřebný

- - -

Z nedokonalé lásky je mé osamění
Bytuji teď s bolem
který na tvar mění
duši když hnětena je Slovem

Sloven které z lásky znaru
dobírá se spojení
osamělých tvarů

U sběratele obrazů

Proč přesně chtít vědět
o skvrně barevné
přesné pozadí jejího svitu?

Proč přesně chtít hledět
na čáry tajemné
proč hledět chtít zvědět
pozadí sběratelského citu?

Pevného ritu tíž
si cení v bytu nanejvýš
barva vápenná
Hostí své stěny
protože nájemní práva v nich
visí na srdcích
vidoucích hostů náhodných

A přece

Spí zimní město spí
ve spánku jeho v osamění
na střechách lásky umřelé
vbořilo se srdce nespáštěné

A ono vidí
jak pod pevným krovem
teplo domu nepatří mu
a světlo které v okně tkví
jak bělmo oka mrtvého
na bídu nevysloveného se táže

Také vidí v něm
lilie lekníny růže
a přece teskným pohledem
zahradou sklennou sestoupit může
zpět v úzkosti zimního města

Tam II /J. H./

Dotáhl knot

a světlo vnořil do tesknout

Zatáhl provaz

a sfáral v propast

Do uboších šlehl hlas

a jeho oči strhly mne

On náhle moc

On náhle moc

strhla mne ve svůj proud

Jen maják svíce

či uhrančivý květ

motýlům mého snění teď

ze srdce vytržení přeje

Prázdné že je

můj Bože

hled

prostým jazyčkem světla

vstup do mých zřítelnic

a sežehni

co náhle steskem

mne naplnilo

Mám slyšení

Mám slyšení
spíjím se chvílí
dnem hrdla
uzkost mne svíjí

Škroený tichem
jak ptát se ticha
co je za tichem?

K tišení slyšeného kudy
a jakým jazykem?

Poznámka: V této sbíorce jde o výběr z básní, které "příležitostně" vznikaly v letech 1979-1983. Úvodní Heideggerův citát pochází z knihy Platons Lehre von der Wahrⁿheit, Bern 1947 str. 102.

enato

podzim 63

